

Joensuun
ortodoksinen seurakunta

Toiminta- ja taloussuunnitelma
2026–2028

(Vahvistettu seurakunnanvaltuustossa 12.11.2025)

Sisällys

1. Aluejako ja toimenkuvat.....	1
2. Seurakuntatyötä ohjaavat periaatteet	3
3. Toiminnan ja päätöksenteon tavoitteita.....	4
4. Toiminta suunnittelukaudella 2026–2028.....	5
4.1. Liturginen elämä, yhteisöllisyys ja toiminta.....	5
4.2. Kirkkomusiikki	6
4.3. Diakoniatyö	7
4.4. Kasvatustyö	8
4.5. Toimintapiirit/Aikuiskasvatus	9
4.6. Monikulttuurinen työ.....	9
4.7. Lieksa ja Pielisen-Karjala	9
4.8. Vaara-Karjalan alue	10
4.9. Ilomantsin ortodoksinen kappeliseurakunta.....	11
5. Seurakunnan talous.....	12
6. Hallinto- ja tukitoimet	15
6.10. Hallinto.....	15
6.11. Viestintä	16
6.12. Kiinteistötoimi.....	16
6.13. Arkistointi	17

1. ALUEJAKO JA TOIMENKUVAT

Seurakunnan toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan vuonna 2024 tehdyn aluejaon mukaisesti. Aluejaon perustana on hengellisen työn vahvistaminen ja jatkuvuuden turvaaminen. Vuoden 2024 suunnitelmassa oli tarkoitus laajentaa Ilomantsin kappeliseurakunta kattamaan Vaara-Karjalan alue. Ajatuksena oli myös, että aluepappi ja -kanttori avustavat laajennetulla alueella. Vuoden 2024 suunnitelmassa määriteltiin: ”Aluepappi ja -kanttorin toimenkuva voidaan toteuttaa työnjohdollisesti jo ennen kuin kappeliseurakunnan laajennus on hallinnollisesti valmis (siirtymäkausi)”. Kappeliseurakunnan laajennusta ei ole toistaiseksi toteutettu, mutta tilannetta seurataan, ja asiaan palataan hallintoelimissä tarpeen mukaan. Kappeliseurakunnan työpari sekä aluepappi ja -kanttori hoitavat Vaara-Karjalan aluetta yhteistyössä siten, että alueen varsinainen vastuu on aluepapilla ja -kanttorilla.

Nykyinen aluejako ja toimenkuvat

Ilomantsin kappeliseurakunta:

- kappeliseurakunnan työpari vastaa pääosin Hoilolasta ja avustaa muissa Tuupovaaran pitäjän pyhäköissä tarpeen mukaan
- oma yksikkönsä (pappi ja kanttori)
- lomakaudet huomioidaan vähentämällä toimintaa (koskee myös muita alueita)

Pielisen Karjala sekä Vaara-Karjala (Tuupovaaran pitäjä):

- aluepappi ja -kanttori; vastaavat Tuupovaaran pitäjän hengellisestä työstä yhteistyössä Ilomantsin kappeliseurakunnan kanssa

Joensuun alue ja Keski-Karjala:

- hoidetaan Joensuusta käsin kahden papin ja kahden kanttorin toimin
- lähialueiden painopisteet muokkautuvat väestömuutosten mukaan

Työn linjauksia

Diakoniatyö (diakoniatyöntekijä)

- matalan kynnyksen kokoavaa toimintaa

Kasvatus (kasvatustyöntekijä)

- kokoavaa toimintaa huomioiden myös ekumenia
- mm. koulu/oppilaitostyön vahvistaminen, tapahtumia, leiritoimintaa

Monikulttuurinen työ

- organisoidaan henkilöstön osaamisen mukaan
- integroiminen yhteisöön, eri kieliryhmät yhdessä

Toimintamuodot tukevat muita paikallisia yhteisöjä. Muun toiminnan yhteydessä toimitetaan palveluksia mahdollisuuksien mukaan.

2. SEURAKUNTATYÖTÄ OHJAAVAT PERIAATTEET

Seurakunnan toimintaa ja päätöksentekoa ohjaa kirkolliskokouksen tavoite- ja toimintasuunnitelma 2021–2025 ja vuodesta 2026 uusi suunnitelma.

”Minä olen viinipuu, te olette oksat. Se, joka pysyy minussa ja jossa minä pysyn, tuottaa paljon hedelmää. Ilman minua te ette saa aikaan mitään” (Joh. 15:5).

MISSIO: Suomen ortodoksinen kirkko on ylösnousseen Kristuksen kirkko. Sen tehtävänä on julistaa ilosanomaa Kristuksesta, johdattaa pelastukseen ja kutsua kantamaan vastuuta koko luomakunnasta.

VISIO: Kutsuva, kasvava ja kukoistava Kristuksen kirkko.

ARVOT: Lähimmäisenrakkaus, avoimuus ja vastuullisuus.

Tavoitteet ja toimenpiteet, joiden avulla visio saavutetaan:

KUTSUVA KIRKKO: *”Palvelkaa toisianne rakkaudessa” (Gal. 5:13).*

1. Turvataan korkeatasoinen jumalanpalveluselämä kaikissa seurakunnissa.
2. Vahvistetaan piispojen ja pappien tehtävää opettajina ja hengellisinä ohjaajina ihmisten Jumala-suhteen ja Kristukseen sitoutumisen lujittamiseksi.
3. Lisätään etsivää diakoniatyötä ja laaditaan ohjelma seurakuntaan liittyvien sitouttamiseksi aktiiviseen toimintaan.
4. Lisätään luottamushenkilöiden, seurakunnan työntekijöiden ja seurakuntalaisten vuorovaikutusta yhteisten tavoitteiden kirkastamiseksi ja saavuttamiseksi.

KUKOISTAVA KIRKKO: *”Olkaa toivossa iloiset, ahdistuksessa kärsivälliset, rukouksessa kestävä” (Room. 12:12).*

1. Luodaan yhteiset toimintamallit kirkon koko henkilöstön hyvinvoinnin, avoimen kuulemisen ja vaikutusmahdollisuuksien sekä jatkuvan oppimisen edistämiseksi.
2. Huolehditaan kirkon kulttuuriperinnöstä ja elävästä traditiosta.
3. Toimitaan esimerkkinä ympäristönsuojelussa ja kestävä kehityksen edistämisessä.
4. Edistetään määrätietoisesti hallinnon rakenteellista muutosta kirkon toiminnan ja talouden pitkäjänteiseksi turvaamiseksi. Edistetään kanonisen ja maallisen oikeuden yhteensovittamista.

Kutsuva ja kukoistava kirkko on kasvava kirkko, joka toimii ekumeenisesti ympäröivässä yhteiskunnassa.

”Vain tämän voin sanoa: jättäen mielestäni sen, mikä on takanapäin, ponnistelen sitä kohti, mikä on edessä” (Fil. 3:13).

3. TOIMINNAN JA PÄÄTÖKSENTEON TAVOITTEITA

Seurakunnan suunnittelukauden päätavoitteet, joita ohjaavat kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelman tavoitteet:

1. Toiminnassa hyödynnetään ja kehitetään vapaaehtoisten osaamista ja panosta. Lisäksi huomioidaan kestävä kehitys.
2. Papit vastaavat erityisesti jumalanpalveluselämästä, pastoraalisesta työstä ja kirkollisesta opetuksesta. Kanttorit vastaavat kirkkolaulusta ja musiikkitoiminnasta. Diakoniatyötä ja lapsi- ja nuorisotyötä kehitetään keskeisinä seurakunnan työmuotoina. Diakoniatyöntekijä vastaa toimenkuvansa mukaan diakoniatyön johtamisesta ja suunnittelusta. Kasvatustyöntekijä vastaa lapsi-, nuoriso- ja perhetyöstä. Molemmat osallistuvat myös seurakunnan opetustyöhön vastuualueidensa puitteissa.
3. Monikulttuurisessa toiminnassa vahvistetaan seurakuntalaisten integroitumista vahvistamalla sellaisia työmuotoja, jotka kokoavat koko seurakunnan yhteiseen jumalanpalvelukseen ja muuhun toimintaan.
4. Taloutta ja toimintaa kehitetään tasapainoiseksi niin, että resurssien käyttö tukee kirkon perustehtäviä: jumalanpalveluselämää, pastoraalista työtä ja kohtaamista. Talouden hoidossa seurataan seurakunnan talousohjesääntöä.
5. Sijoitusomaisuuden hoitoa tehostetaan huomioiden eettinen sijoittaminen. Taloustoimikunta suunnittelee seurakunnan sijoitustoimintaa. Sijoitukset luovat riittävää puskuria, jos talousarviot ovat joinakin vuosina alijäämäisiä.
6. Kirkkokunnalta anotaan vuosittain sen valtionavustuksesta jakamaa yhden hengellisen työntekijäparin palkkatukea reuna-alueita varten. Tuki on välttämätön reuna-alueiden hengelliselle työlle.
7. Kaikessa toiminnassa huomioidaan väestökehityksen ja seurakunnan jäsenmäärän liittyvät nykyiset ja tulevat muutokset. Erityistä huomiota kiinnitetään katekumeeniopetukseen, seurakuntidentiteetin vahvistumiseen ja toiminnan muovaamiseen muuttuvan toimintaympäristön mukaan pastoraalisesti rakentavalla ja kirkon perinnettä vahvistavalla tavalla. Jumalanpalveluselämää ja evankeliumin opetusta pidetään kaiken toiminnan keskuksena.

4. TOIMINTA SUUNNITTELUKAUDELLA 2026–2028

Seurakunnan toiminta-alueita ovat Joensuun keskusalue ja Keski-Karjala, Lieksa ja Pielisen Karjala, Vaara-Karjala (Tuupovaaran pitäjä) sekä Ilomantsin kappeliseurakunta, joka avustaa Vaara-Karjalan alueen toimintaa. Seurakunnan alueella on runsaasti pyhäkköjä.

Alueiden keskuspyhäkköinä toimivat Joensuun, Lieksan, Kiteen ja Ilomantsin kirkot. Näiden lisäksi jumalanpalveluksia toimitetaan monissa muissakin alueen pyhäköissä toimintakalenterin ja resurssien mukaan.

Seuraavissa kappaleissa Joensuun keskusalueen ja Keski-Karjalan toiminta on kuvattu eri toimintamuotojen alla. Lieksan ja Pielisen Karjalan sekä Vaara-Karjalan (aluepapin ja -kanttorin alueet) ja Ilomantsin kappeliseurakunnan (kappelipapin ja -kanttorin alue) toimintasuunnitelmat esitetään erikseen.

4.1. Liturginen elämä, yhteisöllisyys ja toiminta

Joensuun alueella ja Ilomantsissa vahvistetaan yhteisöllisyyttä, johon liittyy jumalanpalvelusten lisäksi muu seurakuntatoiminta. Muissa pyhäköissä toiminta keskittyy erityisesti liturgisen elämän yhteyteen, mutta painopisteenä on yhtä lailla yhteisöllisyys. Oleellinen osa työtä on ihmisten kohtaaminen, mutta myös maallikkotoiminnan vahvistaminen.

Jumalanpalvelukset ja kirkkomusiikki ovat keskeisiä työn muotoja. Tämän huomioiden pyrimme toteuttamaan keskeisten liturgiseen kiertoon kuuluvien jumalanpalvelusten lisäksi myös sellaisia palveluksia, jotka ovat helposti lähestyttäviä uusille ihmisille ja jotka kommunikoivat ortodoksista uskoa ja elämää helposti vastaanotettavalla tavalla. Tähän liittyen erityisesti Joensuussa vahvistetaan sellaisia matalan kynnyksen tapahtumia ja toimintaa, jotka tuovat mukaan uusia ihmisiä. Muilla alueilla vastuutyöntekijät huomioivat vastaavat mahdollisuudet resurssiensa puitteissa.

Tärkeä osa kohtaavaa toimintaa ovat erilaiset toimintapiirit. Pienryhmätoimintaa kehitetään yhdessä vapaaehtoisten kanssa. Kohtaamista tukeva ekumeeninen työ on kiinteä osa toimintaamme toimintakalenterin tarjoamien mahdollisuuksien mukaan.

Katekumeeniopetusta toteutetaan vuosittain.

Kirkon elämää ja kohtaamista vahvistavaa tukitoimintaa on tiedotus. Seurakunnan tiedotusta ja viestintää pyritään tekemään entistä selkeämmäksi. Tätä tukevat uudet, vuonna 2024 käyttöön otetut seurakunnan verkkosivut. Myös yhteistyötä ja verkostoitumista kehitetään edelleen.

Yhteistyötä ortodoksisen seminaarin kanssa jatketaan edelleen ja seminaarin toimintaa pidetään esillä kalenterissamme. Seminaarin opiskelijoiden seurakunnassa tapahtuvat sijaistamiset ovat palkallista työtä ja edellyttävät aina työsopimusten laatimista. Sijaistamisten ajankäytön osalta opiskelijoita kannustetaan huomioimaan sijaistuksia sopiessaan, että heidän tärkein tehtävänsä ovat opinnot ja alalle valmistuminen. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuutta suorittaa opintoihin liittyvät harjoittelut seurakunnassa.

4.2. Kirkkomusiikki

Kirkkolaululla on keskeinen merkitys seurakunnan opetuksessa ja jumalanpalveluselämässä. Kirkkomusiikkitoiminnan tavoitteena on vaalia, vahvistaa ja kehittää seurakuntamme kirkkolauluperinnettä monipuolisesti ja eri-ikäiset seurakuntalaiset huomioiden.

Kanttorit vastaavat jumalanpalvelusten liturgisesta laulamisesta, kuoronjohdosta ja lukemisesta sekä johtavat seurakunnan kuoroja ja muuta laulutoimintaa. Kanttorit toimivat pappien työpareina, osallistuvat jumalanpalvelusten suunnitteluun ja tukevat seurakunnan hengellistä elämää musiikin välityksellä.

Konserttien järjestäminen sekä lapsille ja nuorille suunnatun laulutoiminnan kehittäminen toteutetaan käytettävissä olevien resurssien mukaan, huomioiden myös osa-aikaisten kanttoreiden tarjoamat mahdollisuudet.

Kuorotoimintaa ja muuta musiikkitarjontaa pidetään aktiivisesti esillä seurakunnan tiedotuskanavissa.

4.3. Diakoniatyö

Diakoniatyö jatkaa toimintaansa ortodoksisen kirkon lähimmäisenrakkauden periaatteiden pohjalta. Tavoitteena on tarjota aineellista ja hengellistä tukea erityisesti niille, jotka ovat yhteiskunnan tukiverkkojen ulkopuolella tai vaarassa jäädä syrjään. Toimintaa kehitetään edelleen seurakuntalaisten tarpeita vastaavaksi.

Vuonna 2026 diakoniatyön palveluja laajennetaan koko seurakunnan alueelle. Palveluohjausta ja keskusteluapua tarjotaan tasapuolisesti eri paikkakunnilla, ei ainoastaan Joensuussa.

Ryhmätoimintaa monipuolistetaan. Alkuvuodesta käynnistetään jännittäjäryhmä sosiaalisista peloista ja jännittämisestä kärsiville. Ryhmän ohjaamiseen valmistaudutaan koulutuksella yhteistyössä kasvatusohjaajan kanssa. Senioritoimintaa vahvistetaan ja Kiteellä aloitetaan uusi päiväpiiri vuoden alusta.

Seurakunnassa järjestetään vuoden aikana useita yhteisöllisiä tapahtumia:

- Keväällä toteutetaan perheleiri yhteistyössä nuorisotyön kanssa perheiden vuorovaikutuksen ja vanhemmuuden tukemiseksi.
- Joen Yöhön osallistutaan diakoniatyön koordinoimana sekä seurakuntakeskuksessa että järjestöbulevardilla.
- Keväällä ja syksyllä järjestetään kirpputoritapahtumat diakonia- ja nuorisotyön hyväksi.
- Elokuun lopussa pidetään Nuku yö ulkona -tapahtuma yhteisöllisyyden vahvistamiseksi.
- Kirkkokahvituksia jatketaan säännöllisesti vapaaehtoisten ja keittiöemännän kanssa.

Vapaaehtoisten viestintää kehitetään monipuolistamalla kanavia ja ottamalla seurakunnan käytössä oleva kalenteri- ja henkilöstöjärjestelmä Katriina käyttöön myös viestinnässä. Vapaaehtoisille tarjotaan kaksi kertaa vuodessa koulutusta eri teemoista. Diakoniatyön ohjesääntö uudistetaan, ja avustusten myöntäminen siirretään Katriina-järjestelmän kautta tehtäviksi päätöksiksi.

Diakoniatyöntekijä saa pääkäyttäjän oikeudet Katriina-järjestelmän osioon. Järjestelmää hyödynnetään entistä laajemmin: avustuspäätökset tehdään sen kautta ja viestintäkanavana otetaan käyttöön uusia mahdollisuuksia.

4.4. Kasvatustyö

Kasvatustyön tavoitteena on ortodoksisten lasten, nuorten ja perheiden kirkollisen identiteetin ja elämäntavan vahvistaminen.

Järjestämme säännöllistä viikkotoimintaa seurakunnan alueella: mm. lastenkerhoja, perhekerho, liturgiakerho, ponomarikerho, nuorten ikonipiiri ja entisten sinapinsiemenkerholaisten kerho. Erilaisia leirejä ja viikonlopputapahtumia järjestetään omassa leirikeskuksessa. Järjestetään toimintapäiviä (Esim. Lasaruksen lauantai, nuorten laululauantait, perhepäivä, 5 v. synttärät, 2. asteen valmistuvien opiskelijoiden stipendit keväällä ja syksyllä, ekaluokkalaisten koulun aloitus, järjestetään nuorten iltoja maakunnassa (esim. Lieksa, Kitee).

Kristinoppileirien yhteydessä tehdään luostarivierailuja. Nuorille järjestetään säännöllisiä nuorten iltoja (Nupi) sekä leirinohjaaja- ja hygieniapassikoulutusta. Seurakunnan leireille palkataan myös muista seurakunnista ohjaajia, jos mahdollista tai tarpeen. Nuorille aikuisille järjestetään iltoja. Lasten liturgiat kerran kuussa ja nuorten lauantailiturgia kerran keväällä ja kerran syksyllä.

Pyrimme lanseeraamaan uusia toimintamuotoja lapsi- ja nuorisotyössä. Tehdään kouluille seurakunnan tervehdysvideoita eri aiheista (esim. leirit, seurakunnan työntekijät, toiminta), seurakunnan kasvatustoimella on oma Tiktok. Toiminnan viestinnässä käytetään pääasiassa srk:n nettisivuja sekä muita sosiaalisen median alustoja.

Toteutetaan Sonkajanrannan pyhiinvaellus. Osallistutaan Trifonin pyhiinvaellukselle Lapissa. Pyritään lähettämään nuorten pyhiinvaellusporukka Suprasliin Puolaan, mitä varten kerätään rahaa.

Yhteistyötä tehdään toiminta-alueiden, kappeliseurakunnan ja ONL:n kanssa sekä mahdollisuuksien mukaan muiden seurakuntien, järjestöjen (kuten mm. Pistis ry:n ja partiolippukunta Karjalan Korven Kävijöiden) ja koulujen (kouluvierailut, virpomavitsojen siunaukset, kirkkaan viikon palvelukset, opettajien kahvit) ja kuntien kanssa. Tehdään mahdollisuuksien mukaan myös muuta ekumeenista yhteistyötä.

4.5. Toimintapiirit/Aikuiskasvatus

Aikuiskasvatuksessa tehdään yhteistyötä seurakunnan eri toimintapiirien kanssa. Keskeisiin toimintaryhmiin kuuluvat ikonipiirit sekä erilaiset miesten ja/tai naisten piirit, samoin kuin tiistaiseurat. Uusien toimintapiirien perustaminen on mahdollista tarpeen ja resurssien mukaan, ja niiden toiminta pohjautuu vapaaehtoisuuteen seurakunnan tavoitteiden mukaisesti.

4.6. Monikulttuurinen työ

Monikulttuurisen työn tavoitteena on edistää ihmisten integroitumista seurakunnan ja kirkon elämään. Monikulttuurista työtä kehitetään siten, että sen yhteys muuhun seurakuntatyöhön vahvistuu, samalla huomioiden eri kieliryhmien tarpeet. Joensuun keskustassa osa slaavinkielisistä palveluksista integroidaan sunnuntain liturgioihin monikielisinä palveluksina. Palvelusten yhteyteen pyritään järjestämään kirkkokahvit.

Työn resursseina hyödynnetään ensisijaisesti kokoaikaisia työntekijöitä, joilla on riittävät valmiudet monikulttuurisen työn toteuttamiseen.

4.7. Lieksa ja Pielisen-Karjala

Lieksan toiminta-alue muodostuu Lieksan kaupungin alueesta. Jumalanpalveluksia toimittaminen on keskitetty profeetta Elian kirkkoon. Liturgia toimitetaan sunnuntaisin kerran kuukaudessa sekä joinakin kirkkovuoden suurista juhlista. Suuren paaston, pääsiäisen ja joulun aikaan toimitetaan enemmän jumalanpalveluksia. Lisäksi toimitetaan ehtoopalvelus kerran kuussa maanantaisin. Suuren paaston aikana 2026 pyritään toimittamaan yleinen sairaanvoitelu.

Kesällä jumalanpalveluksia toimitetaan muutamia kappaleita kirkkopuiston tsasounassa. Viekin tsasounassa toimitetaan liturgioita noin kerran kuukaudessa toukokuusta syyskuuhun. Vuonisjärven (myyntiprosessi kesken, toteutunee 2026), Lontsin ja Riissasten suvun (Konttisen) tsasounassa toimitetaan palvelukset pyhäkköjen vuosijuhlina. Pääsiäisen ja joulun aikaan toimitetaan enemmän jumalanpalveluksia.

Koululaisjumalanpalveluksia toimitetaan ennen joulua, kirkkaalla viikolla sekä lukuvuoden lopussa. Kouluvierailuja toteutetaan ympäri vuoden.

Vuonna 2026 pyritään järjestämään Lieksassa nuorisotapahtuma yhdessä joensuulaisten nuorten kanssa. Kanttori pyrkii järjestämään harjoituksia kuorolaisten kanssa tarpeen mukaan. Ekumeenisista yhteistyötä tehdään luterilaisen seurakunnan kanssa ekumeenisella rukousviikolla sekä kansallisina juhlina (mm. seppeleenlaskut itsenäisyyspäivänä ja veteraanipäivänä) sekä muina satunnaisina ajankohtina.

Diakoniatyötä kehitetään yhteistyössä seurakunnan diakoniatyöntekijän kanssa. Pappi ja kanttori vierailevat Lieksan hoitokodeissa, joissa on ortodoksisia asukkaita, muutaman kerran keväällä ja syksyllä.

4.8. Vaara-Karjalan alue

Tuupovaaran suunnan alue käsittää Joensuun kaupungin itäiset alueet, Tuupovaaran ja Kiihtelysvaaran. Pyhäkköjä tällä alueella on Heinävaarassa, Koverossa, Tuupovaarassa, Hoilolassa, Saarivaarassa ja Sonkajanrannassa. Jumalanpalveluksia toimitetaan pääsääntöisesti Tuupovaaran, Hoilolan ja Sonkajanrannan pyhäköissä.

Jumalanpalvelukset toteuttavat Joensuun seurakunnan papit ja kanttorit yhdessä Ilomantsin kappeliseurakunnan papin ja kanttorin kanssa. Heinävaaran, Koveron ja Saarivaaran tsasounissa toimitetaan jumalanpalvelukset temppelijuhlana. Tuupovaaran kappelissa ja Hoilolan kirkossa toimitetaan jumalanpalveluksia noin kerran kuukaudessa.

Sonkajanrannan kirkossa toimitetaan liturgia noin kerran kuukaudessa. Tämän lisäksi sunnuntai-iltaisina Sonkajanrannan kirkossa toimitetaan maallikkovoimin akatistos Johannes Sonkajanrantalaiselle. Sonkajanrannassa toimitetaan juhlan jumalanpalvelukset temppelijuhlana profeetta Hannan muistopäivänä 3.2, Johannes Sonkajanrantalaisen muistopäivänä 8.3. sekä Johannes Sonkajanrantalaisen kanonisaatiojuhlana 13.–14.7. Ristisaattoja järjestetään kolme vuodessa: hiihstoristisaatto Hoilolassa suuren paaston aikana, ristisaatto Johannes Sonkajanrantalaisen kanonisaatiojuhlana yhteydessä sekä Saarivaaran praasniekan yhteydessä 6.8. Lammassaaren tsasounassa vieraillaan Hoilolan praasniekan yhteydessä. Pyritään järjestämään veneristisaatto Pörsämön erämaakalmistoon.

Tuupovaaran suunnan alueella vieraillaan palvelukeskus Hopearinteessä, jossa järjestetään hartauksia, tuodaan ehtoollista ortodokseille ja sielunhoitoa.

Seurakunta tukee aktiivisen Hoilola-Saaroisten tiistaiseuran toimintaa. Seurakunta tekee yhteistyötä Vaara-Karjalan evankelisluterilaisen seurakunnan kanssa. Diakoniatyötä kehitetään yhteistyössä diakoniatyöntekijän kanssa.

4.9. Ilomantsin ortodoksinen kappeliseurakunta

Kappeliseurakunta toimii itsenäisenä osana Joensuun ortodoksista seurakuntaa. Toiminta järjestetään pääsääntöisesti olemassa olevien paikallisten resurssien mukaan. Työssä avustavat aluepappi ja -kanttori toimintakalenterin puitteissa. Mikäli aluemuutos toteutuu, aluepappi ja -kanttorin työpanos (henkilötyövuodet) laajennetun kappeliseurakunnan alueella lasketaan tarvetta vastaavaksi esimiehen johdolla yhteistyössä kappelityöntekijöiden ja -neuvoston kanssa. Uusi aluejako edellyttää kirkollishallituksen vahvistamista.

Kappelin säännöllinen jumalanpalvelustoiminta ja seurakuntatyö keskittyy erityisesti Ilomantsin kirkon yhteyteen. Toimintaan kuuluu myös oppilaitos- ja laitostyö sekä muu seurakuntatyö.

Kappeliseurakunta viestii erityisesti omien internetsivujen, sosiaalisen median sekä paikallislehden kautta. Kappeliseurakunnan sähköinen jumalanpalveluskalenteri julkaistaan kappeliseurakunnan omilla internetsivuilla. Joensuun ortodoksisen seurakunnan kalenterisivulta tulee linkki kappelin sivuille.

Alueella järjestetään säännöllisiä praasniekkoja erikseen suunniteltavan toimintakalenterin mukaan.

Lapsi- ja nuorisotyötä, ikonipiiritoimintaa, kirkkomusiikkia ja muita toimintamuotoja, kuten erilaisia pienryhmiä toteutetaan samoin periaattein kuin Joensuun ortodoksisessa seurakunnassa. Vapaaehtoisia tuetaan aktiivisesti.

Kappeliseurakunta tekee alueella säännöllisesti ekumeenista työtä yhteistyökumppaniensa kanssa.

Kappelin kanttori vastaa alueen kirkkolaulu-, kuoro-, konsertti- sekä kirkkolaulupiirin toiminnasta. Kanttori osallistuu muun seurakuntatyön suunnitteluun ja toteuttamiseen yhdessä kappelipapin kanssa. Lapsi- ja nuorisotyötä alueella toteuttavat kappelipappi ja -kanttori.

Paikallista diakoniatyötä tehdään yhteistyökumppanien ja vapaaehtoisten kanssa. Seurakunnan diakoniatyöntekijä ja kasvatustyöntekijä tukevat toimintaa resurssien tarjoamien mahdollisuuksien mukaan. Diakoniatyötä ohjaa seurakunnan diakoniaohjesääntö.

Kappeliseurakunnan pappi ja kanttori avustavat tarvittaessa Joensuun ortodoksisen seurakunnan alueella erityisesti paljon työvoimaa tarvittavissa tapahtumissa – kuten leirityössä – kappeliseurakunnan oman toimintakalenterin puitteissa. Kappelin työntekijät osallistuvat työntekijäpalavereihin noin kerran kuukaudessa joko tarvittaessa paikan päällä Joensuussa tai TEAMsin välityksellä.

Oleellinen osa kappelin päätöksentekoa on kappelineuvosto. Kappelineuvoston toimintaa ohjaa ohjesääntö.

5. SEURAKUNNAN TALOUS

Seurakunnan päätöksenteon tehtävä on luoda henkiset ja aineelliset edellytykset jumalanpalveluselämälle, pastoraaliselle työlle ja muulle kirkolliselle toiminnalle. Talousarvion laadinnan lähtökohtana on, että seurakunnan tulot riittävät kattamaan seurakunnan menot. On kuitenkin mahdollista, ettei tasapainoinen tai ylijäämäinen talousarvio ole kaikissa tilanteissa saavutettavissa, vaan joinakin vuosina talousarvio voi olla alijäämäinen. Vuoden 2026 talousarvio on – 4 919 euroa alijäämäinen.

Seurakunnan maksuvalmius on syyskuussa 2025 hyvä. Lyhytaikaisia saamisia on noin 25 000 euroa, rahoja ja pankkisaamisia noin 1 576 000 euroa sekä rahoitusarvopapereita noin 2 870 000 euroa. Lyhytaikainen vieras pääoma on noin 454 00 euroa. Vuonna 2024 seurakunta nosti 400 000 euron lainan kiinteistöjen peruskorjauskuluja varten.

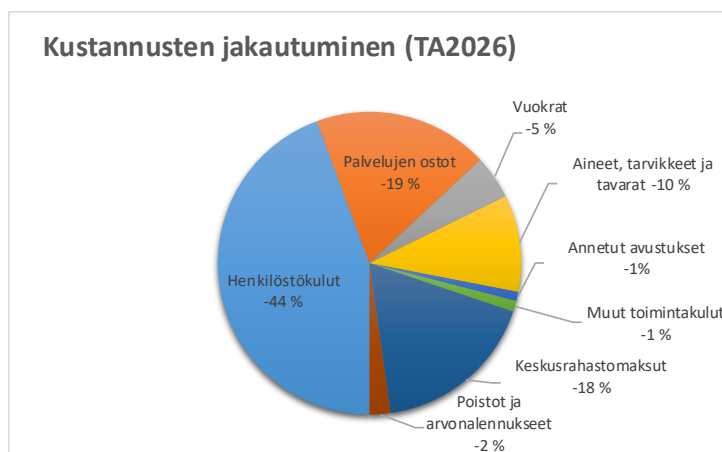
Kiinteistöjenhoito perustuu säännöllisesti päivitettävään kiinteistöstrategiaan. Eniten huomiota vaativat suuret, suojellut kirkkorakennukset. Kirkkokunnan avustukset ovat merkittävässä roolissa kiinteistöihin liittyvissä investoinneissa, ja niiden merkitys korostuu tulevaisuudessa. Rakennusten välttämättömiä korjaustoimenpiteitä ei voida laiminlyödä säästötoimenpiteisiin vedoten.

Kirkollisvero muodostaa seurakunnan tuloista suurimman osan. Taloussuunnitelma perustuu oletukseen, että verokertymä säilyy nykyisellä tasolla ja veroprosentti pysyy kahdessa prosentissa. Sijoituksilla ja avustuksilla on merkittävä rooli seurakunnan taloudessa, ja niiden merkitys kasvaa tulevana vuosina erityisesti kiinteistöjen korjausvelan realisoituessa.

Vuosi	Jäsenet	Verotulot	Vuosikate	Tilikauden tulos	Avustukset	Investoinnit	Inv. avustukset
2024	6228	2 183 401 €	532 684 €	489 856 €	123 565 €	245 497 €	0
2023	6311	2 043 883 €	462 121 €	408 150 €	118 380 €	26 482 €	0 €
2022	6445	1 843 858 €	64 739 €	14 608 €	121 790 €	0 €	0 €
2021	6661	1 850 748 €	285 304 €	226 912 €	131 597 €	34 977 €	0 €
2020	6761	1 464 044 €	273 173 €	229 407 €	95 920 €	0 €	0 €
2019	6850	1 482 365 €	213 781 €	166 331 €	114 050 €	1 000 €	0 €

Jäsenmäärän laskusuuntainen kehitys aiheuttaa seurakunnalle taloudellisia haasteita suurten ikäluokkien ikääntyessä ja kirkosta eroamisten kasvaessa. Tämän kehityksen ei toistaiseksi odoteta merkittävästi muuttuvan, vaikka katekumeeniopetusta ja muita kirkon yhteyteen kutsuvia toimintoja vahvistetaan.

Henkilöstömenot muodostavat talousarviossa suurimman osuuden seurakunnan kokonaiskuluista (vuonna 2026 yhteensä 1 130 300 euroa). Lisäksi merkittävä osa menoista koostuu toiminnan edellyttämistä kuluista, kuten tarvikkeiden ja tavaroiden hankinnoista (vuonna 2026 noin 264 000 euroa) sekä palveluiden ostoista (vuonna 2026 noin 476 000 euroa). Kokonaiskuluihin sisältyvät myös keskusrahastomaksut, kirjanpidolliset poistot sekä muut vähäisemmät erät (vuonna 2026 noin 505 000 euroa).

Kiinteistöistä aiheutuvat menot ovat yksittäisistä toiminnoista merkittävimpiä ja samalla haasteellisimpia. Kiinteistöihin liittyy ajoittaisia kulupiikkejä, jotka luovat painetta maksuvalmiudelle. Kiinteistöstrategian toteuttaminen ja kiinteistökannan vähentäminen on osoittautunut käytännössä haastavaksi. Kiinteistötoimen kulut muodostuvat

kirkkorakennusten ja toimitilojen juoksevista menoista, korjauskustannuksista, investoinneista sekä kiinteistöhallinnon kuluista ja kiinteistöverosta. Ilman investointeja kiinteistötoimen vuotuinen toimintakate vuodelle 2026 noin -390 000 euroa.

Seurakunnan kiinteistömäärän suuri määrä ja rakennusten ikä vaikuttavat merkittävästi korjauskustannusten suuruuteen. Vuodelle 2026 suunniteltujen korjaus- ja investointihankkeiden arvo on noin 188 000 euroa. Erityisesti Joensuun Pyhän Nikolaoksen kirkon peruskorjaushanke kasvattaa investointikustannuksia merkittävästi lähivuosina. Seuraavan viiden vuoden investointi- ja korjauskustannukset ovat noin 750 000 euroa.

Lisähaasteita aiheuttavat joidenkin pyhäkköjen välttämättömät investoinnit. Esimerkiksi Lieksan kiinteistöjen tulevaisuuteen liittyvät ratkaisut – kuten mahdollinen luopuminen tai peruskorjaukset – vaikuttavat suoraan kiinteistökuluihin. Lieksan kiinteistöjen tulevaisuudesta päätetään vuoden 2026 aikana.

Talouden toimenpidesuunnitelma

1. Kiinteistöstrategian toteuttaminen ja priorisointi

Kiinteistömäärä on suuri, rakennukset ovat iäkkäitä ja korjauskustannukset merkittäviä.

Toimenpide: jatketaan kiinteistöstrategian päivittämistä ja toteuttamista

suunnitelmallisesti, tehdään päätöksiä kiinteistöistä sekä ajoitetaan investoinnit siten, että maksuvalmius säilyy vakaana.

2. Sijoitustuottojen aktiivinen hyödyntäminen.

Kirkollisverokertymän oletetaan säilyvän vakaana, mutta jäsenmäärän lasku luo paineita pitkällä aikavälillä.

Toimenpide: kehitetään ja seurataan sijoitustoimintaa aktiivisesti, jotta sen tuotot tukevat taloutta erityisesti suurten korjaus- ja investointikulujen kattamisessa.

3. Menorakenteen hallinta ja ennakkoiva päätöksenteko

Henkilöstömenot sekä palvelujen ja tarvikkeiden ostot muodostavat suurimman osan kuluista. Lisäksi tulevat korjaus- ja investointihankkeet voivat kasvattaa menoja nopeasti.

Toimenpide: varmistetaan, että henkilöstö- ja toimintamenot ovat linjassa tulojen kanssa, tehdään ennakkoivia päätöksiä suurista investoinneista (esim. Joensuun Pyhän Nikolaoksen kirkon peruskorjaus ja Lieksan kiinteistöjen ratkaisut) sekä varaudutaan ajoittaisiin kulupiikkeihin riittävillä puskurivaroilla.

6. HALLINTO- JA TUKITOIMET

Seurakunnan hallinto ja tukitoimet muodostavat kokonaisuuden, joka varmistaa seurakunnan toiminnan sujuvuuden ja tukee varsinaista hengellistä ja yhteisöllistä työtä. Hallinto kattaa yleishallinnon, talous- ja henkilöstöhallinnon, asiakaspalvelun, tietohallinnon sekä näihin liittyvät tukipalvelut.

6.10. Hallinto

Kirjanpito ja palkkahallinto on keskitetty kirkon palvelukeskukseen, mutta osa tehtävistä hoidetaan edelleen paikallisesti Joensuussa. Hallinnon ja palveluiden päätoimipiste sijaitsee Joensuun virastossa, ja Ilomantsin kappeliseurakunnalla on oma kanslia. Hautaustoimi sisältyy seurakunnan tukipalveluihin.

Hallinnon ja tukitoimien henkilöstöön kuuluvat kirkkoherra (joka toimii myös hengellisen työn tehtävissä), hallinto- ja taloussihteeri, seurakuntasihteeri, määräaikainen arkistotyöntekijä, seurakuntamestari, toimitilahoitaja sekä määräaikainen keittiötyöntekijä. Tarvittaessa muut työntekijät avustavat hallinnollisissa tehtävissä kirkkoherran ohjeiden mukaisesti.

Henkilöstön osaamisen kehittäminen on tärkeä osa hallinnon toiminnan laatua ja jatkuvuutta. Seurakunta tukee työntekijöidensä ammatillista kehittymistä tarjoamalla mahdollisuuksia koulutuksiin, työnohjaukseen ja osaamisen jakamiseen työyhteisön sisällä. Tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa henkilöstön valmiuksia vastata muuttuvan toimintaympäristön ja seurakuntatyön tarpeisiin sekä edistää työhyvinvointia ja motivaatiota.

Digitalisaation kehittäminen on keskeinen osa hallinnon ja palveluiden uudistamista. Seurakunta edistää sähköisten työvälineiden, järjestelmien ja viestintäkanavien käyttöä hallinnon, viestinnän ja asiakaspalvelun tehostamiseksi. Sähköinen asiointia, arkistointia ja dokumentinhallintaa kehitetään siten, että ne tukevat tehokkuutta, tietoturvaa ja saavutettavuutta.

Riskienhallinta ja varautuminen ovat osa hallinnon vastuullista johtamista. Seurakunta tunnistaa ja arvioi toimintaansa liittyviä riskejä, kuten taloudellisia, henkilöstöön, tietoturvaan tai kiinteistöihin liittyviä riskejä, ja varautuu niihin ennakoivasti.

6.11. Viestintä

Seurakunnan viestinnän tavoitteena on selkeyttää tiedonkulkua ja vahvistaa avoimuutta. Viestinnässä kiinnitetään huomiota matalan kynnyksen tapahtumien ja osallistumismahdollisuuksien esille tuomiseen.

Keskeiset viestintäkanavat ovat seurakunnan internetsivut, paikallislehdet, ilmoitustaulut ja Aamun Koitto. Radiointeihin osallistutaan kirkon yleisten suunnitelmien mukaisesti. Päätöksenteon tiedottaminen tapahtuu sähköisesti seurakunnan verkkosivujen kautta, ja Ilomantsin kappeliseurakunnan päätöksentekodokumentit julkaistaan kappeliseurakunnan omilla verkkosivuilla.

6.12. Kiinteistötoimi

Kiinteistötoimen toimintaa ohjaavat säännöllisesti päivitettävä investointisuunnitelma ja kiinteistöstrategia. Kiinteistöjen korjaus- ja ylläpitotoimenpiteet toteutetaan kiinteistölautakunnan laatimien suunnitelmien ja seurakunnan päätösten mukaisesti. Huoltotoimet suoritetaan talousarvion puitteissa, ja tarvittaessa käytetään ulkopuolisia palveluntuottajia.

Seurakuntamestarin ja toimitilahoitajan työpanos on keskeisessä asemassa kiinteistöjen päivittäisessä hoidossa. Seurakuntamestarin työ keskittyy Joensuun alueelle, erityisesti Pyhän Nikolaoksen kirkkoon, seurakuntakeskukseen ja Joensuun keskustan ortodoksiseen hautausmaahan. Työtehtävät sisältävät ylläpitoa, korjauksia ja suunnittelua.

Seurakunta huomioi kiinteistötoimessaan myös ympäristövastuun ja kestävän kehityksen periaatteet. Energiatehokkuutta parannetaan vaiheittain esimerkiksi valaistuksen, lämmitysjärjestelmien ja jätehuollon ratkaisuja kehittämällä. Kiinteistönhoidossa pyritään suosimaan ympäristöystävällisiä materiaaleja ja toimintatapoja sekä tukemaan seurakunnan tavoitteita ekologisesti kestävästä ja vastuullisesta toiminnasta.

6.13. Arkistointi

Seurakunnan arkistotoimintaa kehitetään suunnitelmallisesti ja lainsäädännön mukaisesti. Arkistointia uudistetaan vaiheittain siirtymällä sähköisiin järjestelmiin. Tähän sisältyy muun muassa sähköisen hautatoimijärjestelmän käyttöönotto, joka tehostaa asiakirjojen hallintaa ja säilytystä sekä arvoesinerekisterisovellus ARVI.

1.1.2022 lähtien on tullut voimaan Kansallisarkiston ohjeistus digitaalisen tallennusmuodon ensisijaisuudesta tietojen arkistoinnissa. Kirkon toimijoiden on voimassa olevien Kansallisarkiston päätösten mukaisesti arkistoitava kalusteluettelotiedot eli tiedot arvoesineistä sähköisessä muodossa. Vuonna 2026 seurakunta ottaa käyttöön arvoesinerekisteri ARVIN, joka liittyy seurakuntien, luostarien ja keskushallinnon tietojen digitalisointiprojektiin.

Arkistointiprosessien uudistamista varten seurakunta on palkannut määräaikaisen työntekijän, joka vastaa käytännön toteutuksesta ja varmistaa, että arkistointikäytännöt täyttävät sekä lakisääteiset velvoitteet että seurakunnan omat tarpeet.